

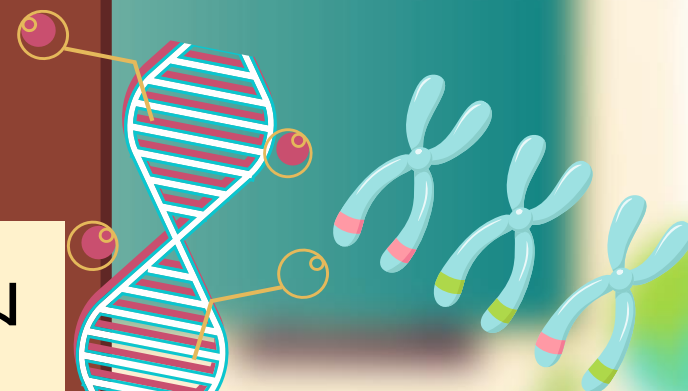
รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การลดความเสี่ยงที่บุตรจะเป็นโรคทางพันธุกรรม

ครูผู้สอน ครูวัชรียา เดชาสิทธิ์

ครูรติรส พงษ์ชาวดาร

เรื่อง การลดความเสี่ยงที่บุตรจะเป็น
โรคทางพันธุกรรม

คำถาม

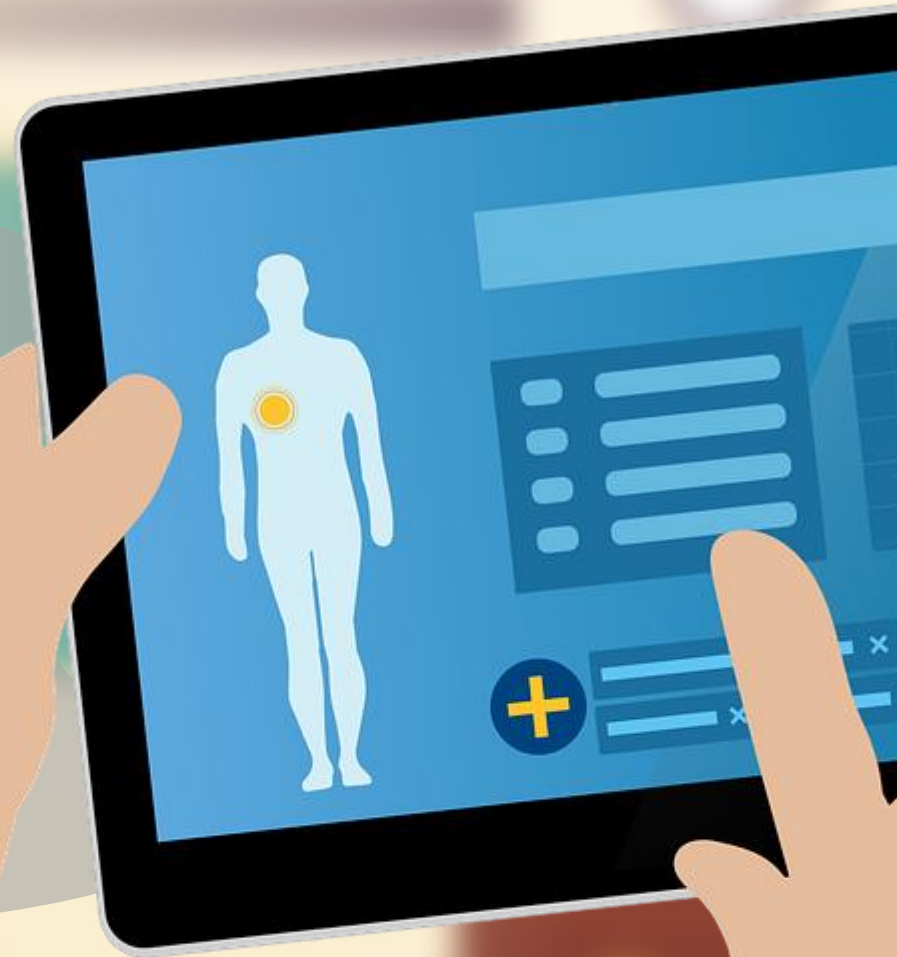
ทบทวนความรู้

ธาลัสซีเมียเป็นโรคทางพันธุกรรม
ที่เกิดจากสาเหตุใด

ความผิดปกติของยีน

คำถาม

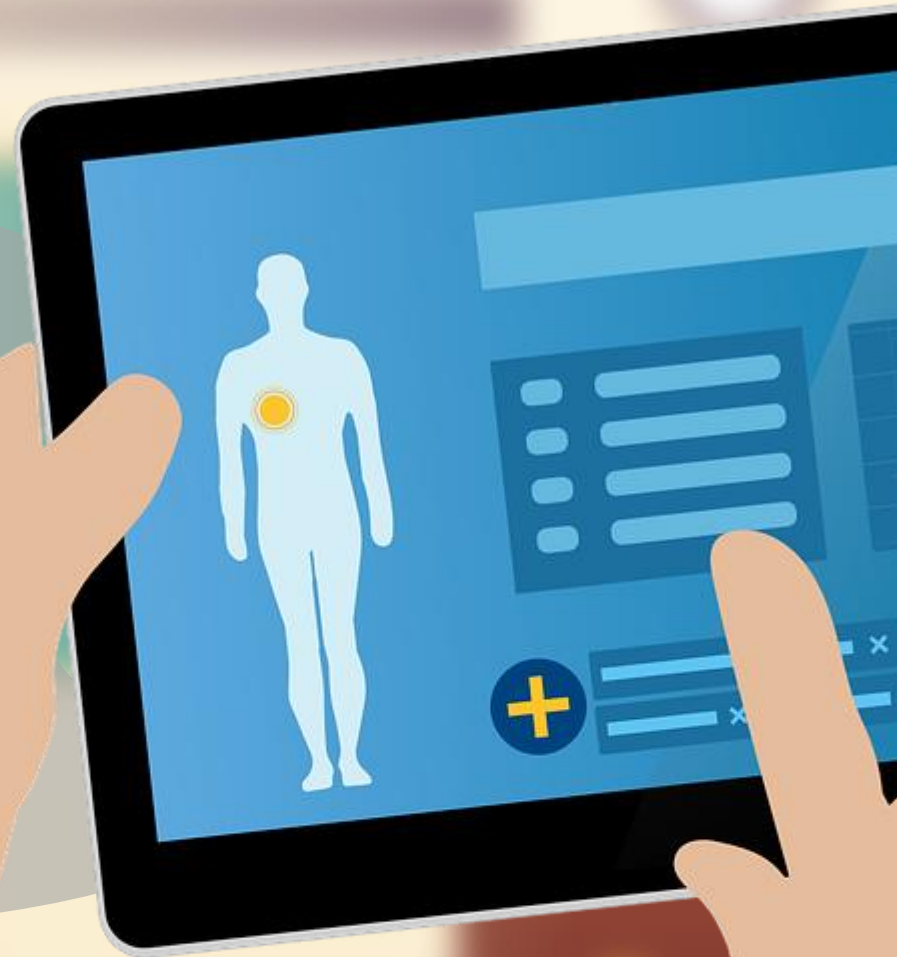
ทบทวนความรู้

ธาลัสซีเมียสามารถถ่ายทอดจากพ่อ
แม่ไปยังลูกได้อย่างไร

ถ่ายทอดผ่าน
ทางแอลบลูดี้อย
ของพ่อและแม่ไปยังลูก

เล่าสู่กันฟัง

ในประเทศไทยมีผู้ป่วย

เป็นโรคราลัสซีเมีย

ประมาณ 6 แสนคน

เล่าสู่กันฟัง

โดยในแต่ละปี
มีเด็กเกิดใหม่ป่วยเป็นโรคนี้
ประมาณ 12,000 คน

เล่าสู่กันฟัง

รัฐบาลต้องใช้งบประมาณใน
การรักษาผู้ป่วย
ปีละไม่น้อยกว่า

5,000-6,000 ล้านบาท

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายโอกาสเกิดโรคทางพันธุกรรม
ในรุ่นลูกเพื่อนำไปใช้วางแผน
ก่อนแต่งงานและมีบุตร

คำถาม

นักเรียนคิดว่าเหตุใดจึงมีคนไทย
ป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย
เป็นจำนวนมาก

คำถามชวนคิด

เราสามารถแก้ปัญหา
การเพิ่มของประชากรที่ป่วย
ด้วยโรคธาลัสซีเมียได้หรือไม่
อย่างไร

ใบกิจกรรมที่ 1

วางแผนก่อนแต่งงานอย่างไร
เพื่อลดความเสี่ยงที่บุตร
จะเป็นโรคทางพันธุกรรม

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 1

วางแผนก่อนแต่งงานอย่างไรเพื่อลดความเสี่ยงที่บุตรจะเป็นโรคทางพันธุกรรม

จุดประสงค์

อธิบายโอกาสเกิดโรคทางพันธุกรรมในรุ่นลูกเพื่อไปใช้วางแผนก่อนแต่งงานและมีบุตร

วัตถุประสงค์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

- กำหนดให้ *B* แทนแอนโดสัคน์ซึ่งเป็นแอนดิลิปกิด และ *b* แทนแอนดิลิปด้อยซึ่งเป็นแอนดิลิปที่ทำให้เกิดโรคซาล์สซีเมียให้นักเรียนพิจารณาจีโนไทป์ของชายหญิงแต่ละคู่จากตารางที่กำหนดให้

ตาราง แสดงจีโนไทป์ของชายหญิงคู่ที่ 1-5

คู่ที่	จีโนไทป์	
	ชาย	หญิง
1	<i>BB</i>	<i>BB</i>
2	<i>BB</i>	<i>Bb</i>
3	<i>Bb</i>	<i>Bb</i>
4	<i>bb</i>	<i>Bb</i>
5	<i>BB</i>	<i>bb</i>

BB แสดงลักษณะปกติ
Bb แสดงลักษณะปกติและเป็นพาหะ
 ของโรคซาล์สซีเมีย
bb แสดงลักษณะของโรคซาล์สซีเมีย

- เขียนแผนภาพแสดงการผสมจีโนไทป์ของชายหญิงในตาราง ลงในใบงานที่ 1 ตอนที่ 1
- คำนวณหาสัดส่วนและร้อยละของโอกาสที่รุ่นลูกจะเป็นปกติ เป็นพาหะของโรค และเป็นโรคซาล์สซีเมียลงในใบงานที่ 1 ตอนที่ 2
- วิเคราะห์โอกาสและอภิปรายความเสี่ยงในการเกิดโรคซาล์สซีเมียในรุ่นลูก
- ตอบคำถามท้ายกิจกรรม

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

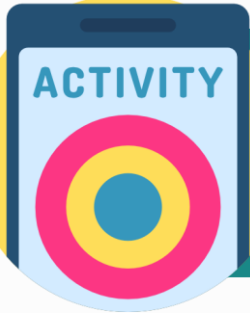
กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

วิธีการดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

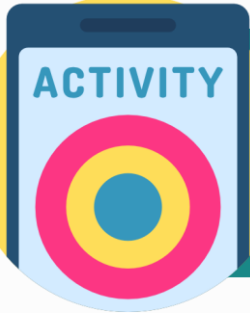
นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

คำตอบ

การวางแผนก่อนแต่งงานและก่อนมีบุตรของคู่แต่งงาน
โดยการเขียนแผนภาพการผสมจีโนไทป์ของชาย
และหญิงแต่ละคู่

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

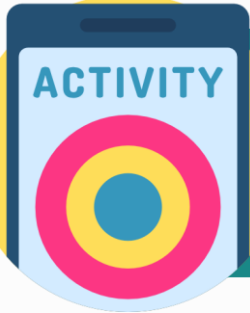
คำตอบ

อธิบายโอกาสเกิดโรคทางพันธุกรรมในรุ่นลูก
เพื่อนำไปใช้วางแผนก่อนแต่งงานและมีบุตร

วิธีดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

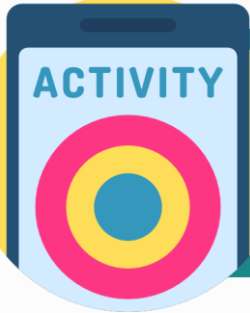
คู่ที่	จีโนไทป์	
	ชาย	หญิง
1	<i>BB</i>	<i>BB</i>
2	<i>BB</i>	<i>Bb</i>
3	<i>Bb</i>	<i>Bb</i>
4	<i>bb</i>	<i>Bb</i>
5	<i>BB</i>	<i>bb</i>

BB แสดงลักษณะปกติ

Bb แสดงลักษณะปกติและเป็นพาหะ
ของโรคธาลัสซีเมีย

bb แสดงลักษณะของโรคธาลัสซีเมีย

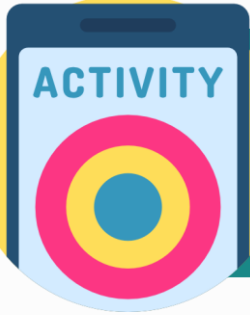
เขียนแผนภาพแสดงการผสมจีโนไทป์ของชายหญิงแต่ละคู่
จากตารางที่กำหนดให้ร่วมกัน

วิธีดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

อภิปรายความเสี่ยงของการเกิด
โรคธาลัสซีเมียในรุ่นลูก
และวางแผนการมีบุตรของชาย
และหญิงแต่ละคู่

นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

รวบรวมข้อมูลของแผนภาพการผสมจีโนไทป์
และนำมาวิเคราะห์เพื่ออภิปรายความเสี่ยงของการเกิด
โรคธาลัสซีเมียในลูก

นำเสนอ

สิ่งที่ได้

จากการทำกิจกรรม

ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

ชายหญิง คู่ที่	จีโนไทป์ของ ชายและหญิง	อัตราส่วนหรือร้อยละที่รุ่นลูกมีโอกาส		
		เป็นปกติ	เป็นพาหะของโรค	เป็นโรคธาลัสซีเมีย
1	ชาย BB หญิง BB	100%	—	—
2	ชาย BB หญิง Bb	50%	50%	—

ชายหญิง คู่ที่	จีโนไทป์ของ ชายและหญิง	อัตราส่วนหรือร้อยละที่รุ่นลูกมีโอกาส		
		เป็นปกติ	เป็นพาหะของโรค	เป็นโรคธาลัสซีเมีย
3	ชาย <i>Bb</i> หญิง <i>Bb</i>	25%	50%	25%
4	ชาย <i>bb</i> หญิง <i>Bb</i>	—	50%	50%
5	ชาย <i>BB</i> หญิง <i>bb</i>	—	100%	—

คำถามท้ายกิจกรรม

โอกาสที่รุ่นลูกของชายหญิงแต่ละคู่
จะเป็นปกติ เป็นพาหะของโรค
หรือเป็นโรคธาลัสซีเมียเป็นอย่างไร

คำถามท้ายกิจกรรม

การลดความเสี่ยงที่จะมีบุตร
ซึ่งป่วยเป็นโรคธาลัสซีเมีย
ทำได้อย่างไร

สรุปผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

การคำนวณโอกาสของการเกิดลูกที่เป็นโรคทางพันธุกรรม
สามารถนำมาใช้ในการวางแผนก่อนตัดสินใจแต่งงาน
และมีบุตรเพื่อลดความเสี่ยงที่ลูกจะเป็นโรคทางพันธุกรรมได้

ระดมสมอง

ในฐานะนักเรียนเป็นพลเมืองของประเทศ
นักเรียนจะช่วยลดจำนวนเด็กเกิดใหม่
ไม่ให้เป็นโรคธาลัสซีเมียได้อย่างไร

A magnifying glass with a yellow handle and black frame is positioned over a yellow circular area. Inside this circle are several icons: a bar chart with pink and blue bars, a blue gear, a pink brain, a green person icon, and a yellow lightbulb. Dotted lines connect these icons. The magnifying glass is tilted upwards from the bottom left.

สรุป

บทเรียนในวันนี้

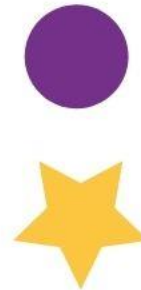
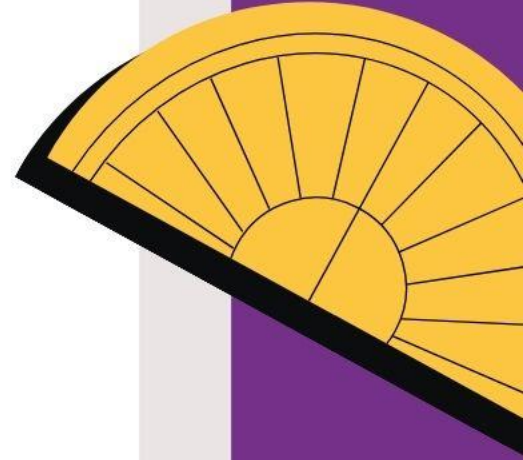

สรุป

บทเรียนในวันนี้

โรคธาลัสซีเมียเป็นโรค
ทางพันธุกรรมสามารถถ่ายทอด
จากพ่อแม่ไปสู่ลูกได้

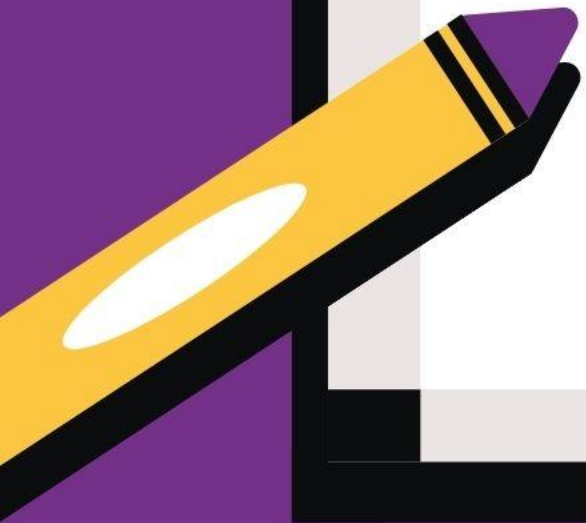
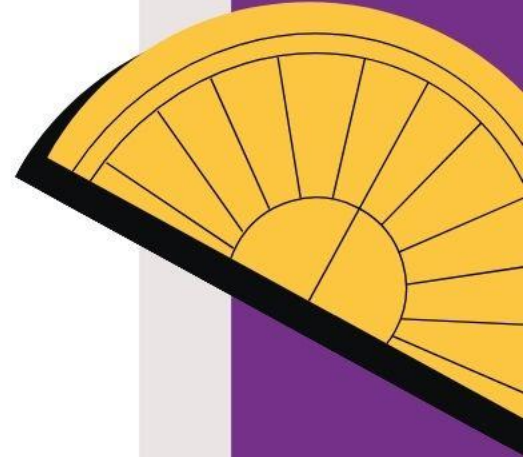
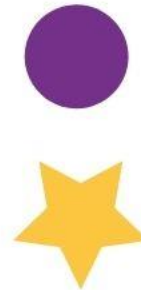

สรุป

บทเรียนในวันนี้

ตั้งขึ้นก่อนแต่งงานและมีบุตร
จึงควรป้องกัน โดยการตรวจและวินิจฉัย
ภาวะเสี่ยงจากการถ่ายทอดโรค

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

เรื่อง สิ่งมีชีวิตตัดแปรพันธุกรรม (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบกิจกรรมที่ 1   สิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมคืออะไร
- ใบงานที่ 1   สิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมคืออะไร
- ใบความรู้ที่ 1   กระบวนการสร้างสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม

สามารถดาวน์โหลดใบกิจกรรมและใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th